

Perspektiverende Datalogikursus

Algoritmer og kompleksitet

Gerth Stølting Brodal

Øvelse

Betragt følgende liste af tal.

30 83 73 80 59 63 41 78 68 82 53 31 22 74 6 36 99 57 43 60

Øvelsen er at slette så få af disse tal som muligt, så de resterende tal står i voksende orden...

Indhold

- **Eksempler på beregningsproblemer**
- Algoritmer og deres analyse
  - Korrekthed af algoritmer
  - Ressourceforbrug for algoritmer
- Komplexitet af beregningsproblemer

Beregningsproblemer

- Sortering
- Søgning
- Grafer
- Streng
- Kombinatorisk optimering
- Geometri
- Numeriske beregninger
- ...

Sortering

Problem: Stil en mængde elementer i orden.

```
110 755 766 51 652 28 729 713 681 407
      ↓
28 51 110 407 652 681 713 729 755 766
```

Data er meget bekvemmere hvis de er sorterede. Specielt er det nemmere at lede i dem (ordbøger, telefonbøger, eksamensopslag, ...).

Brugt som rutine i mange andre algoritmer.

Meget velstuderet problem.

Mange algoritmer (jvf. øvelserne + QuickSort + ...).

Søgning

Problem: Gem data så de kan findes igen effektivt.

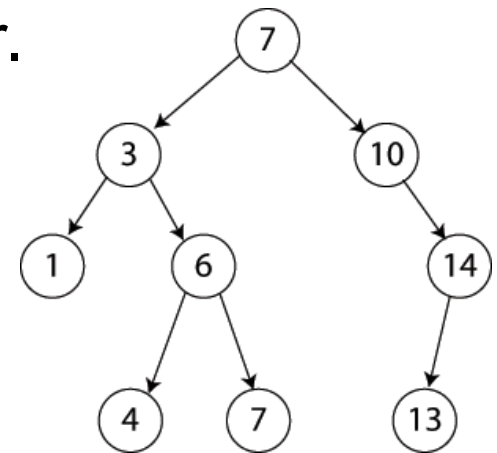
- Find(x)
- Insert(x)
- Delete(x)
- Successor(x), RangeSearch(x_1, x_2), ...

Et andet meget fundamentalt problem (jvf. databaser).

Brugt som rutine i mange andre algoritmer.

Meget velstuderet, mange algoritmer.

To grundgrupper: søgetræer og hashing.

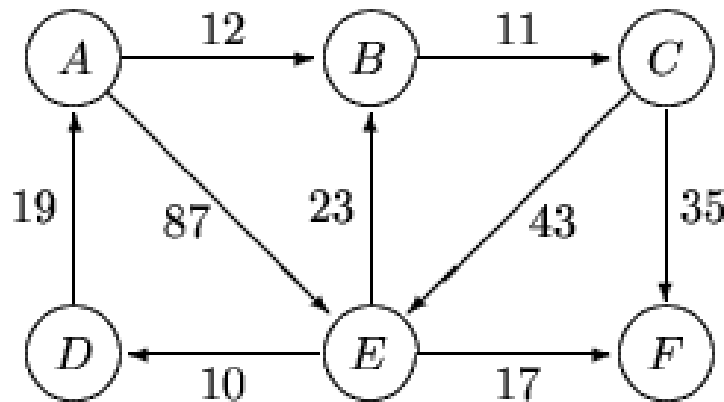
Grafer

Knuder (punkter) og kanter (streger mellem punkter).

Ekstra struktur: **orientering** af kanter, **vægte** på kanter.

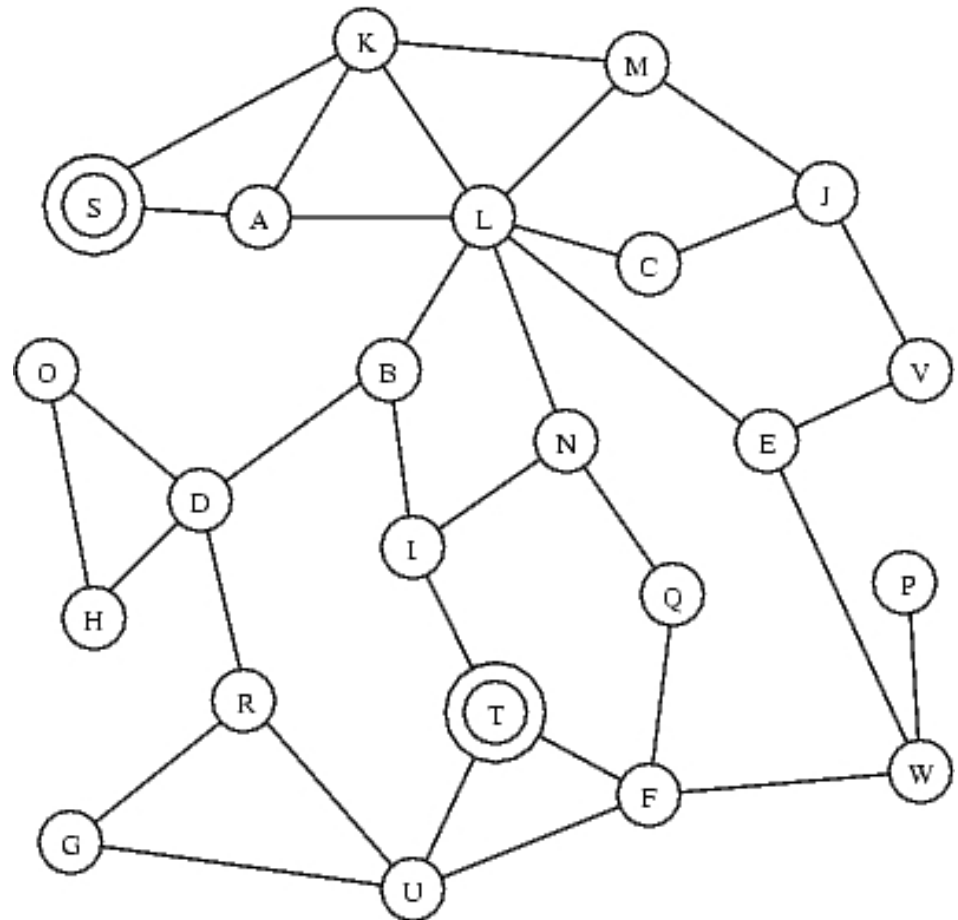
En *meget* anvendelig model:

Flyruter, veje, el/vand/computer netværk, bekendtskaber og andre relationer,...

Problemer på grafer

- Løb grafen igennem (besøge alle knuder).
- Sammenhæng, k -sammenhæng.
- (Mindste) udspændende træ.
- Korteste veje.
- Euler tur.
- Hamilton tur, rejsende sælger.
- Graffarvning.
- Klike
- ...

Streng

Alfabet = mængde af tegn som kan bruges

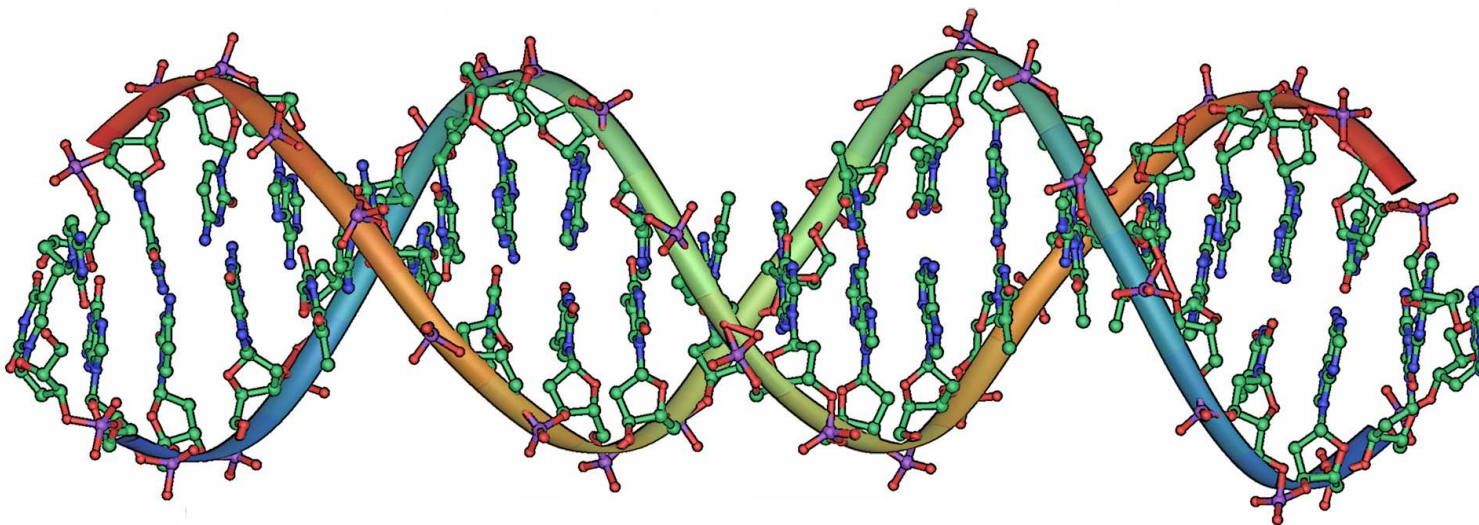
Streng = sekvens af tegn fra alfabetet

Eksempler:

“To be or not to be”

10001100110001110

ACCCATTCCGTAA

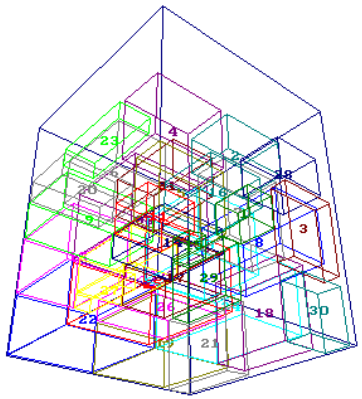
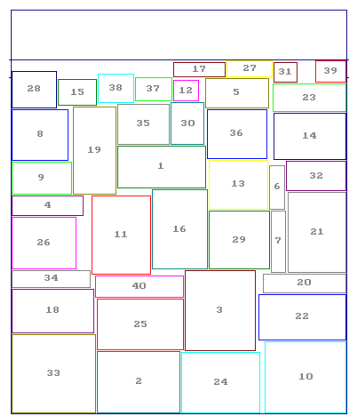
Problemer på strenge

- Mønster genkendelse
- Regulære udtryk
- Afstandsmål (Hamming, edit)
- Længste fælles delstreng
- Længste fælles delsekvens
- ...

A	C	G	T	A	C	G	T	A	A	A	C	T	A	C	T	A	C	A	C	A	C	T	A	C	C	C	A	T		
A	C	A	G	T	G	T	T	A	A	G	T	A	A	A	C	T	A	C	T	A	C	A	C	T	A	C	C	C	A	T

Kombinatorisk optimering

- Spande pakning (1D, 2D, 3D)

- Rygsæk
- Delmængde sum
- Job-skemaplanlægning
- Crew-skemaplanlægning
- ⋮

Ferie

Flyrejser

en rejse i Mayaernes rige
Klassiske Mexico

Mexico
18 dages luksus ferie med flyrejser til Mexico City og Tulum. **12.440,-**

Cuba
"Cuba Libre" 12 dages luksus ferie med flyrejser til Havana, Trinidad og Santiago. **18.290,-**

Sydafrika
12 dages luksus ferie med flyrejser til Johannesburg og Cape Town. **15.755,-**

USA
18 dages luksus ferie med flyrejser til Los Angeles og Grand Canyon. **17.000,-**

Rundrejser på egen hånd

Storbyferie på egen hånd

Kvalitetsrejser med dansk rejseleder

Irland 7.995,-
Provence 6.995,-
Tog i Schweiz 4.495,-
Berlin 2.595,-
Piemonte/Barolo 6.295,-
Prag 2.995,-
Rom 2.995,-

Rødehavet bedst & billigst

CHARTERFERIE FOR HOLE FAMILIEN

SUN TOURS

SJOV I EFTERÅRSFERIEN
Gratis for børn under 7 år!
Voksne fra 2.473,-
Børn 0-7 år: GRATIS!

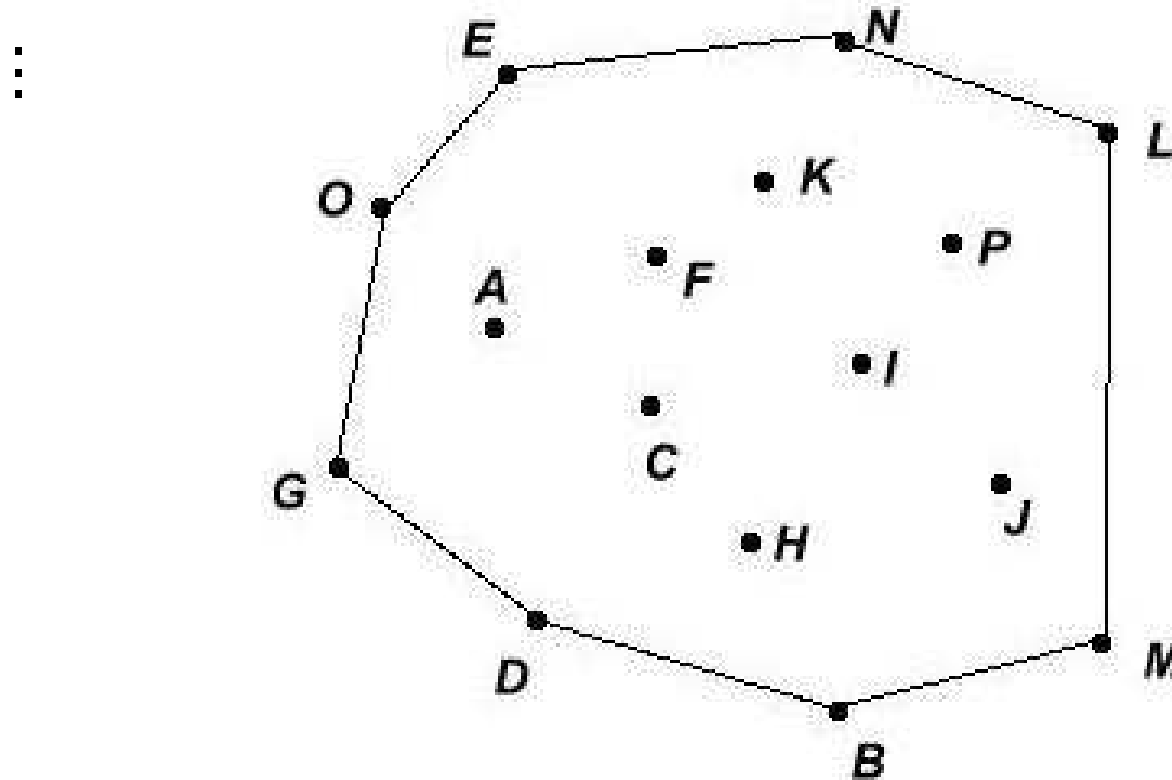
PARIS
2.645,-

CYPERN
Priser fra 1.998,-

OPLEV TOSCANA! Kun 4.398,-!

Geometri

- Konvekse hylster
- Nærmeste naboer
- Krydsninger af ortogonale linjesegmenter
- 2D område søgninger

Numeriske beregninger

- Polynomieevaluering
- Matrixmultiplikation
- Løsning af ligningssystemer
- Løsning af differentiaalligninger
-

$$(6/7-1)*7+1 = -4.44089209850063e-16 ?$$

Indhold

- Eksempler på beregningsproblemer
- Algoritmer og deres analyse
  - **Korrekthed af algoritmer**
  - Ressourceforbrug for algoritmer
- Komplexitet af beregningsproblemer

Invarianter

Udsagn I som gælder efter alle skridt i algoritmen.

Vælges så:

- Man kan vise at I gælder ved starten.
- Man kan vise at hvis I gælder før et skridt, så gælder det efter.
- Man kan vise af I samt omstændigheder ved algoritmens afslutning implicerer det ønskede slutresultat.

Eksempler: RadixSort, binær søgning.

Indhold

- Eksempler på beregningsproblemer
- Algoritmer og deres analyse
  - Korrekthed af algoritmer
  - **Ressourceforbrug for algoritmer**
- Komplexitet af beregningsproblemer

Ressourceforbrug, målestok

- RAM-modellen.
- Tidsmåling vs. analyse.
- Voksehastighed, asymptotisk notation.
- Worst case, best case, average case.

Først vælge (eller designe) algoritme efter forskelle i asymptotisk ressourceforbrug.

Ved lighed, vælg **dernæst** efter konstanter (tidsmåling nu relevant).

Indhold

- Eksempler på beregningsproblemer
- Algoritmer og deres analyse
  - Korrekthed af algoritmer
  - Ressourceforbrug for algoritmer
- **Kompleksitet af beregningsproblemer**

Nedre grænser

Beviser for at **ingen** algoritme (blandt en stor klasse af algoritmer for en given beregningsmodel) kan løse problemet bedre end angivet.

Eksempler:

- Sortering
- Søgning

Øvre og nedre grænser ens

problemets kompleksitet kendt.

$P \subseteq EXP$

Meget grov inddeling af algoritmer i gode og dårlige:

P = problemer med **polynomiel tids** algoritme

v.s.

EXP = problemer med **eksponentiel tids** algoritme

Eksempel: sortering vs. brute-force løsning af puslespil

NP

NP = ja/nej-problemer, hvor en ja-løsning kan **kontrolleres** (men ikke nødvendigvis findes) i polynomiel tid.

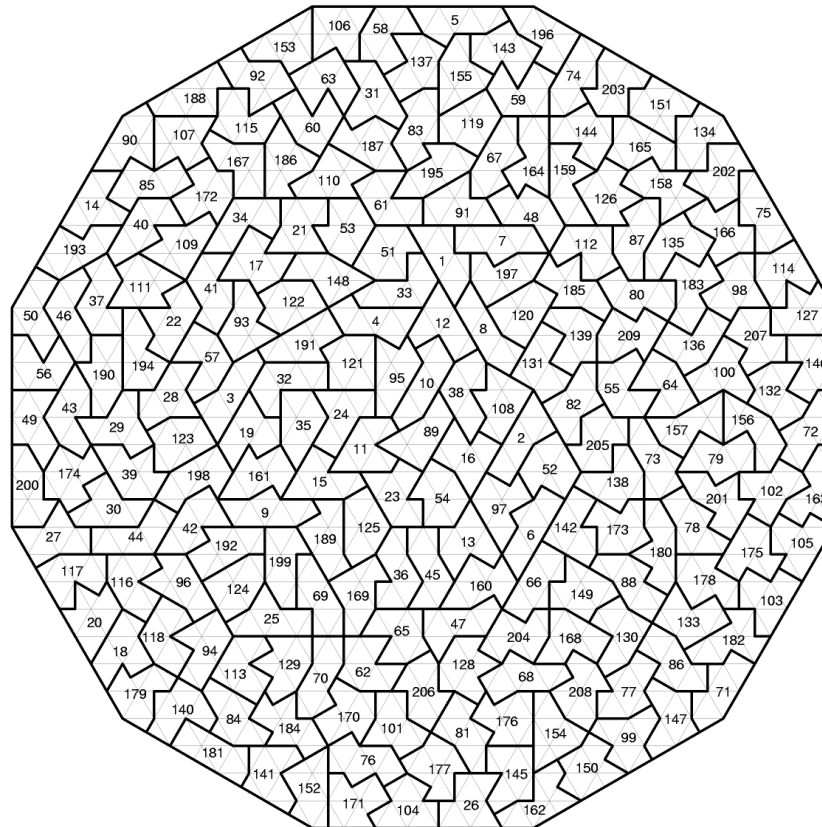
Eksempel: Hamilton tur.

Det er nemt at se at $P \subseteq NP \subseteq EXP$.

Formodning: $P \subsetneq NP$

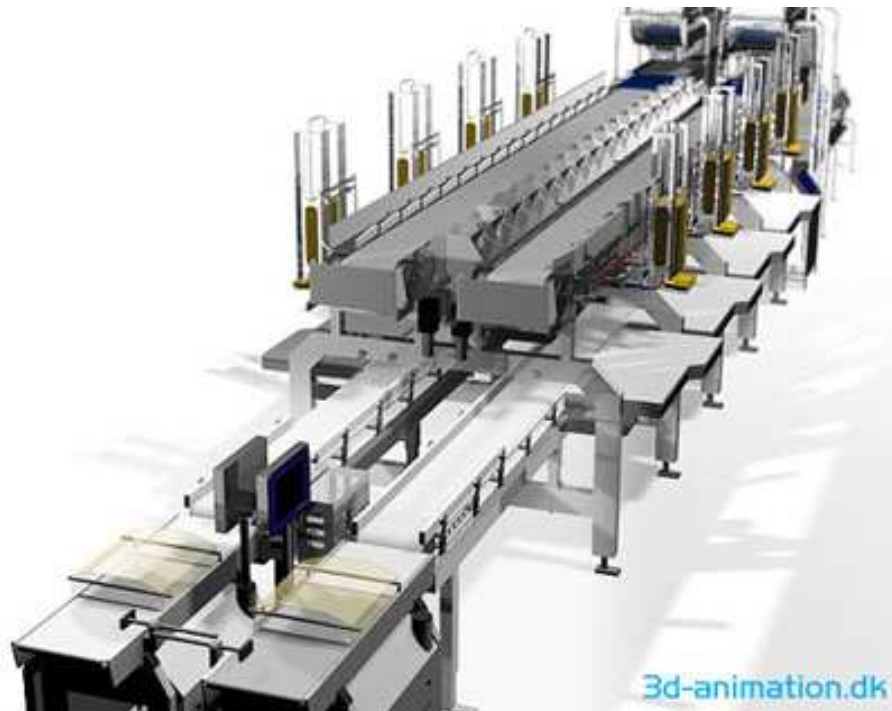
Hvis ingen polynomiel algoritme..

- Heuristisk søgning
- Algoritmer for specielle instanser (jvf. “The Eternity Puzzle”).
- Approximationsalgoritmer

Flere modeller og cost-funktioner

- Online algoritmer
- Randomiserede algoritmer
- Parallelisme
- Hukommelseshierarkier
-

Algoritmer og kompleksitet

- Designe algoritmer
- Analysere algoritmer
- Analysere problemer

David Harel:

*“Algorithmics is more than a branch of computer science. It is the **core of computer science**, and, in all fairness, can be said to be relevant to most of science, business, and technology.”*

